

MONETĀRAIS BIĻETENS 2006

6

Maijā un jūnijā Latvijas tautsaimniecības attīstībā saglabājās iepriekšējiem periodiem raksturīgās iezīmes. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu maijā straujš kāpums turpinājās mazumtirdzniecībā (t.sk. automobiļu pārdošanā un autodegvielas mazumtirdzniecībā), apgrozījumam palielinoties par 29.5%. Savukārt diezgan lēna bija rūpniecības izaugsme (2.3%, t.sk. produkcijas izlaides pieaugums apstrādes rūpniecībā – 4.8%). Jūnijā joprojām samazinājās pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms – tas bija par 2.2% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā, bet kravu apgrozījums Latvijas ostās pieauga par 3.3%. Bezdarba līmenis jūnijā nemainījās (7.0%).

Jūnijā patēriņa cenas palielinājās par 0.3%, un to noteica sezonāls augļu un ogu cenu pieaugums par 8.1%, tabakas izstrādājumu cenu palielinājums par 2.4% un telekomunikāciju pakalpojumu sadārdzinājums par 1.9%. Patēriņa cenu gada inflācija samazinājās līdz 6.3%.

2006. gada jūnijā valsts konsolidētajā kopbudžetā bija 23.3 milj. latu finansiālais deficīts, ko noteica 40.1 milj. latu finansiālais deficīts valsts pamatbudžetā, budžeta izdevumiem pieaugot straujāk nekā ieņēmumiem (kāpums attiecīgi 74.5 milj. jeb 27.5% un 34.4 milj. jeb 11.9%; 2005. gada jūnijā valsts konsolidētajā kopbudžetā bija 16.8 milj. latu finansiālais pārpalikums). Budžeta ieņēmumu pieaugumu nodrošināja nodokļu ieņēmumu kāpums (53.6 milj. latu jeb 25.8%). Nodokļu ieņēmumu pieaugumu visvairāk veicināja pievienotās vērtības nodokļa un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu un sociālās apdrošināšanas iemaksu kāpums (attiecīgi 34.7%, 28.5% un 27.3%). Budžeta izdevumu pieaugumu galvenokārt veicināja atalgojumu kāpums (21.1%), kā arī dotāciju iestādēm, organizācijām un uzņēmumiem pieaugums (60.7%).

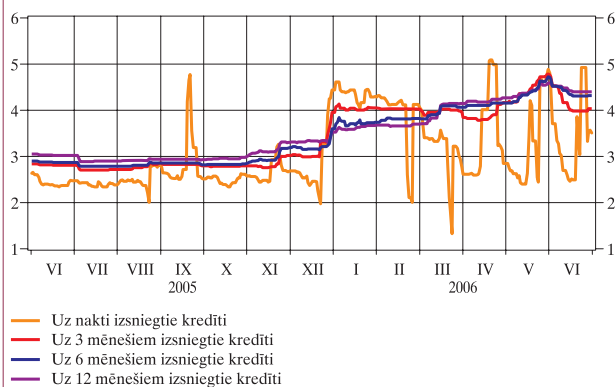
2006. gada pirmajos sešos mēnešos uzkrātais valsts konsolidētajā kopbudžeta finansiālais pārpalikums samazinājās līdz 207.2 milj. latu (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 106.0 milj. latu).

Valdības 12 mēnešu parādzīmju fiksētas likmes apjoma (nekonkurējošā) izsolē tika pārdoti visi piedāvātie vērtspapīri 2.0 milj. latu apjomā ar vidējo svērto diskonta likmi 3.842%.

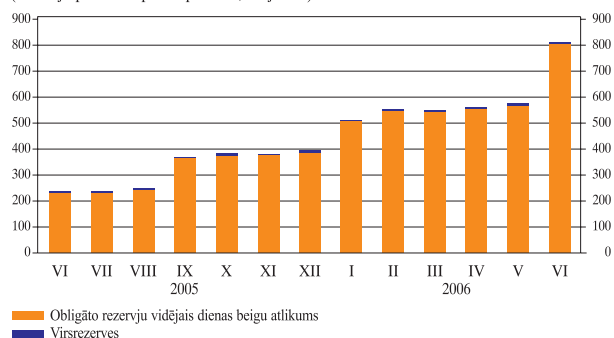
Naudas piedāvājuma kāpums jūnijā paātrinājās. Skaidrās naudas apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs) apjoms sezonāli pieauga par 32.5 milj. latu jeb 4.0%. Par 125.6 milj. latu palielinoties arī noguldījumu uz nakti atlikumam, M1 pieauga par 158.0 milj. latu jeb 5.0% (iepriekšējā mēnesī – par 1.2%). Tādējādi straujāks bija arī M2 kāpums (169.4 milj. latu jeb 3.9%; maijā – 1.0%). Savukārt M3 pieauga par 167.3 milj. latu jeb 3.8% (maijā – par 0.9%), tās gada kāpuma tempam augstās bāzes dēļ sarūkot līdz 39.7%.

Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un māsaimniecību noguldījumu atlikums jūnijā pieauga par 143.2 milj. latu, tomēr augstās bāzes dēļ noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps samazinājās par 2.6 procentu punktiem (līdz 42.3%). Latos un eiro veikto noguldījumu atlikums palielinājās attiecīgi par 99.6 milj. latu un 46.4 milj. latu. Māsaimniecību noguldījumu atlikuma kāpums bija nedaudz lielāks nekā finanšu iestāžu

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMJU INDEKSS RIGIBOR (%)

BANKU REZERVES LATVIJAS BANKĀ
(rezervju prasību izpildes periodā; milj. latu)

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI	2006	
	V	VI
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	2.3	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	1.2	0.3
Gada (%)	6.6	6.3
Patēriņa cenu gada pamatinfliācija ¹ (%)	4.9	4.7
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	74 789	74 387
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.0	7.0
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance (milj. latu)	230.6	207.2
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	271.4	*
Imports	506.0	*
Bilance	-234.6	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

un nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikuma palielinājums (attiecīgi 82.1 milj. latu un 61.1 milj. latu).

Jūnijā rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikuma kāpums bija nozīmīgs (255.4 milj. latu), tomēr mazāks nekā iepriekšējā mēnesī. Kredītu atlikuma gada pieauguma temps saruka līdz 59.5%, pirmo reizi pēdējo astoņu mēnešu laikā noslīdot zem 60% robežas. Kredītu atlikuma kāpumu noteica hipotēku kredīta atlikuma pieaugums par 258.4 milj. latu, mājsaimniecībām izsniegto kredītu mājokļa iegādei atlikumam palielinoties par 126.4 milj. latu. Joprojām pieaugumu galvenokārt veidoja eiro izsniegto kredītu atlikuma kāpums (246.8 milj. latu), turpinoties arī nelielam latos izsniegto kredītu atlikuma pieaugumam (28.9 milj. latu). Mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 154.7 milj. latu. Gan mājsaimniecībām, gan finanšu iestādēm un nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu atlikuma gada pieauguma temps jūnijā samazinājās (attiecīgi līdz 78.3% un 48.1%).

Kredītresursu nodrošināšanai un rezervju prasību izpildei bankas piesaistīja papildu resursus ārvalstīs, tāpēc MFI (izņemot Latvijas Banku) tīro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs jūnijā pieauga par 180.6 milj. latu. Savukārt, samazinoties valsts konsolidētā kopbudžeta pārpalikumam, MFI neto kredīts valdībai palielinājās par 19.4 milj. latu.

Rezervju bāzes paplašināšanas dēļ ievērojams bija rezervju prasību izpildei nepieciešamo līdzekļu apjoms banku kontos Latvijas Bankā, tomēr banku pieprasījuma noguldījumu atlikums centrālajā bankā samazinājās par 11.6 milj. latu. Savukārt, sezonāli augot skaidrās naudas pieprasījumam (par 35.7 milj. latu), naudas bāze M0 palielinājās par 24.1 milj. latu. Centrālās bankas naudas piedāvājuma apjomu galvenokārt palielināja ārvalstu valūtas pirkšana no bankām, tādējādi Latvijas Bankas tīro ārējo aktīvu apjoms pieauga par 72.6 milj. latu jeb 4.0%. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem jūnija beigās bija 106.4%. Vienlaikus naudas piedāvājumu samazināja Latvijas Bankas *repo* kredītu atlikuma sarakums par 45.1 milj. latu un intervences valdības vērtspapīru otrreizējā tirgū, kuru dēļ centrālās bankas īpašumā esošo valdības vērtspapīru portfelis samazinājās par 7.9 milj. latu.

Jūnijā Latvijas Bankas izsniegto *repo* kredītu apjoms bija 7.1 milj. latu (11.2 reizes mazāks nekā maijā), valūtas mijmaiņas darījumi tika veikti 2.0 milj. latu apjomā (1.8 reizes mazāk), bet pieprasījuma lombarda kredīti tika izsniegti 11.0 milj. latu apjomā. Samērā neliels (15.4 milj. latu; 3.3 reizes mazāks nekā maijā) bija centrālās bankas piesaistīto termiņnoguldījumu apjoms.

Likviditātes svārstības atspoguļojās RIGIBOR pārmaiņās: uz nakti izsniegtajiem kredītiem tas no 4.5% mēneša sākumā saruka līdz 2.5% jūnija vidū, pēc tam īslaicīgi pieaugot līdz 4.9% rezervju prasību izpildes perioda pēdējās dienās un atkal samazinoties mēneša beigās. Savukārt RIGIBOR kredītiem ar 6 un 12 mēnešu termiņu samazinājās par 0.2–0.4 procentu punktiem (jūnija beigās – attiecīgi 4.31% un 4.40%).

Joprojām paaugstinājās mājsaimniecībām latos izsniegto kredītu procentu likmes – kopumā par 0.5 procentu punktiem (līdz 9.8%), t.sk. kredītiem mājokļa iegādei – par 0.2 procentu punktiem (līdz 6.3%). Savukārt ārvalstu valūtā izsniegto kredītu procentu likmes gan mājsaimniecībām, gan nefinanšu sabiedrībām būtiski nemainījās, saglabājoties aptuveni 5% līmenī.

Neturpinoties ASV dolāra kursa kritumam pasaules valūtas tirgos, ASV dolāra kurss attiecībā pret latu palielinājās par 2.2%, bet Japānas jenas un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss samazinājās attiecīgi par 1.8% un 0.7%.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	V	VI
MFI¹		
M3	4 357.8	4 525.1
Repo darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	36.6	34.4
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	2.6	2.6
M2	4 318.6	4 488.0
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 039.7	1 046.8
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	121.3	125.5
M1	3 157.7	3 315.7
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	807.0	839.5
Noguldījumi uz nakti	2 350.6	2 476.2
Tīrie ārējie aktīvi	-1 482.1	-1 590.1
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām	7 270.5	7 525.9
Kredīts valdībai	373.0	368.7
Centrālās valdības noguldījumi	301.3	274.4
Ilgāka termiņa finanšu saistības	1 541.6	1 571.0
Latvijas Banka		
M0	1 741.9	1 766.0
Skaidrā nauda apgrozībā	892.2	927.9
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	849.7	838.1
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	0
Tīrie ārējie aktīvi	1 807.3	1 879.9
Tīrie iekšējie aktīvi	-65.4	-113.9
Kredīti	-7.7	-58.9
MFI	46.3	1.2
Valdībai (neto)	-54.0	-60.1
Pārējie aktīvi (neto)	-57.7	-55.0
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	3 266.23	3 374.16
Zelts	161.88	144.50
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.15	0.15
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	3 104.12	3 229.43

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2006	
	V	VI
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	3.0	3.0
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	7.0	6.4
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti latos)	9.3	9.8
t.sk. mājokļa iegādei	6.1	6.3
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.1	5.2
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	4.9	4.9
t.sk. mājokļa iegādei	4.6	4.7
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	4.0	3.3
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.2	1.0
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.3	3.2
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.5	0.5
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.1	3.4
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.4	1.5
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.0	3.5
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.2	1.2
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5480	0.5600
Ls pret GBP	1.0250	1.0180
Ls pret 100 JPY	0.4900	0.4810
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	V	VI
MFI rezerves	928.5	924.4
Nacionālā valūta kasēs	85.1	88.4
Noguldījumi Latvijas Bankā	843.4	836.1
Ārzemju aktīvi	3 411.2	3 509.5
Ārvalstu valūta kasēs	58.4	64.9
Prasības pret MFI	2 021.3	2 046.1
Prasības pret ne-MFI	1 292.0	1 346.8
Pārējie aktīvi	39.5	51.7
Prasības pret centrālo valdību	226.6	230.2
Prasības pret vietējo valdību	88.7	88.6
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	115.9	114.9
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	4 158.2	4 260.6
Prasības pret mājsaimniecībām	3 035.9	3 190.6
Neklasificētie aktīvi	757.1	737.5
Pamatlīdzekļi	142.6	145.0
Nauda ceļā	16.5	22.2
Pārējie aktīvi	80.8	87.8
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	517.3	482.4
Aktīvi pavisam	12 722.1	13 056.3
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>430.5</i>	<i>453.0</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 278.4	1 369.2
Valsts nefinanšu sabiedrību	50.3	55.8
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	526.7	561.9
Mājsaimniecību	701.4	751.5
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	726.1	734.8
Valsts nefinanšu sabiedrību	102.0	100.0
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	177.7	179.8
Mājsaimniecību	446.3	455.0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	1 528.2	1 571.8
Valsts nefinanšu sabiedrību	18.4	17.3
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	472.7	494.1
Mājsaimniecību	1 037.2	1 060.5
Centrālās valdības noguldījumi	189.5	164.3
Vietējās valdības noguldījumi	125.9	129.1
Tranzītfondi	4.7	4.7
Ārzemju pasīvi	6 700.6	6 979.5
Saistības pret MFI	3 584.5	3 875.0
Saistības pret ne-MFI	2 871.7	2 870.2
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	244.4	234.3
Saistības pret Latvijas Banku	46.3	1.2
Emitētie parāda vērtspapīri	304.5	319.0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	36.6	34.4
Kapitāls un rezerves	997.4	1 010.4
Rezidentu	584.1	597.0
Nerezidentu	413.3	413.3
Uzkrājumi parādiem un saistībām	83.2	86.2
Neklasificētie pasīvi	700.7	651.6
Nauda ceļā	139.0	130.1
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	79.4	82.9
Saistības pret rezidentu MFI	482.4	438.6
Pasīvi pavisam	12 722.1	13 056.3
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>430.5</i>	<i>453.0</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).

© Latvijas Banka, 2006

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2A, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>
info@bank.lv